

Za to jest dovolání přiznati úspěch, pokud jde o solidárnost závazku. Ani přijetí služeb sprostředkovatelských ani koupě reality není obchodem na straně žalovaných, pročez vzhledem k čl. 277 a 280 obch. zák. nelze solidárnost závazku opíratí o předpisy obchodního zákona. Dle §u 889 a 890 obč. zák. nepředpokládá se solidárnost závazků peněžních. Jest připustiti, že vzájemné plnění žalující strany bylo nedílné. Ale ani při této povaze tohoto plnění nelze závazek druhé smluvní strany pokládati za solidární. Jde o plnění peněžní, odměna měla se platiti v procentech kupní ceny, a poněvadž každý žalovaný jest pouze kupitelem ideální polovice z poměru spoluvlastnického na straně kupitelově, nelze ještě dovozovati solidárnost závazku ze smlouvy sprostředkovatelské. Ani z povahy věci nelze solidárnost závazku žalovaných dovoditi. I bylo proto dovolání vyhověti pouze tak, že vyloučena solidárnost závazku žalovaných jak ohledně hlavního nároku, tak i ohledně úroků a útrat.

Čís. 6556.

Třebas nebyly zadány restaurační práce na kostele náboženské matice konkurenčním řízením, jest povinností státu, by je zaplatil, lze-li míti z okolností za to, že provedení prací dodatečně schválil.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1926, Rv I 633/26.)

Žalující stavitel domáhal se na československém státu zaplacení za restaurační práce, jež provedl na kostele sv. Ducha. Žalovaný stát namítl mimo jiné, že není ku sporu pasivně oprávněn, ježto patronkou kostela sv. Ducha jest náboženská matice, jež ostatně již svým platebním závazkům jako patronka kostela vyhověla a že zaplatiti zažalovaný zbytek jest povinností přítařenců. O b a n i ž š í s o u d y uznaly žalobní nárok důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jest zjištěno, že žalobce prováděl práce za dozoru a dle poukazů úředníků zemské správy politické a že k provádění prací byl vyzván stavebním radou N-em. Souhlasiti nelze s tvrzením odvolání, že ministerstvo školství a národní osvěty neschválilo dodatečně provádění a zadání prací, když jest zjištěno, že zakázalo sice provádění další restaurace, ale toliko s výjimkou prací nutných a souvisejících s pracemi již provedenými a že orgán zemské správy politické rozsah prací těch sám určoval. Tím ministerstvo schválilo mlčky a nepřímou to, co bylo již provedeno, a přímo to, co bylo prováděno potom podle pokynů jeho zástupce. Dále jest zjištěno, že k nařízení ministerstva byly provedené práce přezkoumány a kolaudovány, jakož i že účet byl přezkoušen a upraven orgány státní správy a jeho číselná výše určena, uznána a částečně zaplacená. V tomto jednání nelze logicky shledati nic jiného, než schválení zadaných a provedených prací a jich převzetí orgány k tomu kompetentními. I kdyby tedy, jak se tvrdí, byl stavební rada N., když poukázal žalobce, aby práce prováděl, překročil meze své pravomoci, takže by jeho jednání dle zásady §u 1016 obč. zák. nezavazovalo stát, vznikl závazek státu dle téhož předpisu zá-

konného dodatečným schválením a převzetím díla od povolaných zástupců státu. Pokud jde o soukromoprávní, smluvní závazky státu, dlužno zajisté jeho orgány pokládati za zmocněnce podle předpisů obč. zákona a důsledky jejich právních jednání dle toho posuzovati, při čemž meze plné moci určují kompetenční předpisy rázu interního. V tom směru ovšem mají tyto předpisy význam i proti osobám třetím, proti druhé straně smluvní, leč porušení těchto interních předpisů nevede, byl-li nedostatek napraven pozdějším schválením v mezích kompetenčních. Tu pak podle vlastního tvrzení strany žalované ministerstvo školství a národní osvěty jest orgánem povolaným schvalovati zadání prací na objektech ve správě náboženské matice, vykonávajíc správu jmění jejího.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc po stránce právní správně. V tomto sporu jde o to, zda Čsl. stát jako takový se zavázal zaplatiti odměnu za práce žalobcem vykonané, a nikoli o to, zda bylo platně zcizeno či zavazeno jmění náboženské matice. Nepřijdou tu tedy vůbec v úvahu předpisy Šu 51 zákona ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák. a ministerského nařízení ze dne 20. června 1860, čís. 162 ř. zák., jednající o zcizování a zatížení jmění církevního. Dovolací soud plně sdílí názor soudu odvolacího, že v řadě skutečností odvolacím soudem uvedených, totiž ve výnosu ministerstva školství a národní osvěty ze dne 19. března 1921, čís. 6987 a v potomním přezkoušení a kolaudaci (i superkolaudaci) prací a v přezkoušení a úpravě účtů a určení jejich číselné výše jakož i v částečné výplatě prací žalobcem provedených bez ohledu na to, zda konkurenční řízení bylo provedeno, jest po rozumu Šu 1016 obč. zák. spatřovati jednání, kterým dovolatel sám schválil zadání prací, o něž jde, žalobci, takže tím založeny byly práva a povinnosti v 26. hlavě občanského zákona uvedené přímo mezi žalobcem jako podnikatelem a žalovaným jako objednatel. Ve zmíněném výnosu nařídil onen ústřední úřad na prvním místě kolaudaci restauračních prací dosud provedených, a to bezpodmínečně, a k tomu dodal, že až do definitivního rozhodnutí smí býti v restauračních pracích pokračováno jen potud, pokud jsou nezbytným doplňkem prací již provedených pokud se týče pokud jsou neodkladně nutny. Podle §§ 863, 914 a 915 obč. zák. nelze tomuto výnosu rozuměti jinak, než jak učinil soud druhé stolice, že totiž tím byly jednak dodatečně schváleny restaurační práce již provedené, jednak že tím dáno současně svolení, by provedeny byly ještě další práce v rozsahu ve výnosu onom uvedeném. Tím podle zásad soukromého práva (§ 1016 obč. zák.) bylo úřadem, který zajisté jest oprávněn jednati jménem státu v záležitosti, o niž jde, dodatečně schváleno zadání restauračních prací žalobci. Tomuto výkladu neodporuje ani poslední odstavec výnosu čís. 6987, v němž zmíněné ministerstvo nařizuje, by bylo zjištěno a vysvětleno, jak mohlo dojíti k zadání nákladných prací restauračních beze všeho zajištění potřebné úhrady a kdo je za toto jednání zodpověden. Naopak i v této větě mluví se o tom, že došlo k zadání prací, a stát vyhrazuje si

tu pouze právo postihu proti oněm činitelům, kteří nestarali se o zajištění úhrady. Dovolatel též v dovolání poukazuje na to, že prý zástupci ministerstva školství a národní osvěty při kolaudaci přítomní dali do protokolu prohlášení, z něhož jest patrno, že ministerstvo vyhradilo si zaujmouti příslušné stanovisko k výsledku kolaudace, a že dodatečně pozdějšími výnosy nařídilo přísné vyšetření zjištěných závad. Než ani tím není dotčen konečný závěr odvolacím soudem učiněný, že zadání prací žalobci bylo dodatečně podle Šu 1016 obč. zák. schváleno. Jakým způsobem si dovolatel zjedná neb zajistí úhradu částek, jež žalobci vyplatil anebo ještě má vyplatiti, a jaké kroky snad podnikne proti těm, kdož zaviniili zadání prací bez zajištění úhrady, a zda mu bude možno, by přidržel obec k zapravení tangenty přifařenecké, jest pro tento spor nezávažno. Není tedy dovolání ani v tomto bodě odůvodněno.

Čís. 6557.

Domáhati se neplatnosti vkladu podle Šu 61 knih. zák. není oprávněn ten, kdo nabyl knihovního práva singulární posloupností v době, kdy byl již onen vklad patrným z pozemkové knihy.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1926, Rv I 642/26.)

Na domě čp. 220, náležejícím tehdy vlastnický Hedvice Z-ové, bylo vloženo zástavní právo pro pohledávky žalované záložny ze zápůjček v pořadí ze dne 28. června 1919 pro pohledávku 50.000 Kč a v pořadí ze dne 27. prosince 1920 pro pohledávku 10.000 Kč. Dne 26. července 1921 bylo vlastnické právo k domu čp. 220 převedeno na žalobce na základě kupní smlouvy, podle níž žalobce převzal ony pohledávky žalované záložny na srážku z kupní ceny. Tvrdě, že Hedvika Z-ová v době uzavření zápůjček, pro něž byla zástavní práva vložena, byla nepřičetnou, domáhal se žalobce, by bylo uznáno právem, že pohledávky žalované záložny nejsou po právu a že žalovaná jest povinna dáti zástavní právo vymazati. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Předeslati dlužno, že jde o žalobu na plnění; první věta prosby žalobní, jež má vnější formu žaloby určovací, jest jen úvodem k petitorní části žalobní prosby. Dovolatel, který podle knihovního stavu jest vlastníkem nemovitosti zatížené zástavními právy pro pohledávky žalované strany 50.000 Kč s přísl. a do výše 10.000 Kč s přísl., opírá nárok na výmaz těchto práv zástavních o to, že smlouvy, jimiž práva zástavní byla ujednána, jsou neplatny, ježto osobní dlužnice Hedvika Z-ová v čase ujednání smluv byla slabomyslnou. Jest se především obíratí podstatou této žaloby. Jak již odvolací soud správně dovodil, žalobce sám popírá, že došlo k převzetí dluhu podle Šu 1408 obč. zák., takže dovolatel sám